

Features of Political Culture and Revolutionary Vision of the Police in the Intellectual System of Grand Ayatollah Imam Khamenei

Navid Kamyab

*PhD student, Azad
University Lamard Branch,
Lamard, Iran.
navidkamyab@chmail.ir

Ali-Mohammad Haghghi

Assistant Professor, Azad
University Lamard branch,
Lamard, Iran.
a.m-haghghi@yahoo.com

Amin Ravan-Bod

Assistant Professor, Azad
University Lamard branch,
Lamard, Iran.
aravanbod@gmail.com

Received: 2024/01/03

Accepted: 2024/03/14

DOI:

10.22034/JPCS.2024.1277679.1294

ABSTRACT

The present paper aims to identify the characteristics of the political culture and the revolutionary insight of the police in the thoughts of Grand Ayatollah Imam Khamenei (Madazla Al-Ali). The research method is of a qualitative type and the theme analysis technique has been used to analyze the leadership's statements. The studied material includes all written texts of Imam Khamenei statements about the political culture and revolutionary insight of the police. Selected examples of his statements in three stages of basic, organizing, and inclusive themes have been examined and analyzed by thematic analysis. The findings, according to the analysis and analysis of the content of the Supreme Leader's statements regarding the characteristics of the political culture and revolutionary insight of the police, indicated that in total, 98 basic themes, 23 organizing themes were obtained in 3 overarching themes (insight, characteristic, and action). Therefore, the results of the qualitative findings confirm the fact that the character of the J.A. police is the promotion of political culture and revolutionary insight in the three layers of insight, character and, action. The responsibility of strengthening the political culture and revolutionary insight of the police from an organizational point of view is the responsibility of the ideological-political organization of Faraja, which should be included in the cultural and educational program of this organization.

Keywords: revolutionary insight, political culture, vision, character, action.

► **Citation (Vancouver):** Kamyab N, Haghghi A M, Ravan-Bod A. Features of Political Culture and Revolutionary Vision of the Police in the Intellectual System of Grand Ayatollah Imam Khamenei. *Police Cultural Studies*, 2024; 1(1): 59-78.

► **Citation (APA):** Kamyab, N., Haghghi, A M., Ravan-Bod, A. (2024) Features of Political Culture and Revolutionary Vision of the Police in the Intellectual System of Grand Ayatollah Imam Khamenei. *Police Cultural Studies*, 11(1), 59-78.

ویژگی‌های فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس در منظومه فکری

آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله العالی)

چکیده

مقاله حاضر، پژوهشی در راستای شناسایی ویژگی‌های فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس در اندیشه آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله العالی) است. روش پژوهش، از نوع کیفی است و از ترفند تحلیل مضمون برای تجزیه و تحلیل بیانات رهبری مورد استفاده قرار گرفته است. جامعه مورد مطالعه، شامل تمامی متون مدون از بیانات رهبری پیرامون فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس است. نمونه‌های منتخب از بیانات رهبری در سه مرحله مضامین پایه، سازمان‌دهنده و فراگیر به روش تحلیل مضمونی مورد واپایش و واکاوی قرار گرفته است. یافته‌ها با توجه به واکاوی و تحلیل مضمون بیانات مقام معظم رهبری در خصوص ویژگی‌های فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس نشان داد که در مجموع، ۹۸ مضمون پایه، ۲۳ مضمون سازمان‌دهنده در ۳ مضمون فراگیر (بینشی، منشی و کنشی) حاصل شد. بنابراین، نتایج یافته‌های کیفی مؤید این نکته است که شخصیت سازنده پلیس ج.ا.ا، ارتقای فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی در سه لایه بینش، منش و کنش است. مسئولیت تقویت فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس از لحاظ سازمانی بر عهده سازمان عقیدتی سیاسی فراجا است که این موارد باید در برنامه فرهنگی و آموزشی این سازمان گنجانده شود.

کلیدواژه‌ها: بصیرت انقلابی، فرهنگ سیاسی، بینش، منش، کنش.

نوید کامیاب

*دانشجوی دکتری، دانشگاه آزاد واحد لامرد، لامرد، ایران. (نویسنده مسئول)
navidkamyab@chmail.ir

علی محمد حقیقی

استادیار، دانشگاه آزاد واحد لامرد، لامرد، ایران.

a.m-haghighi@yahoo.com

امین روان‌بد

استادیار، دانشگاه آزاد واحد لامرد، لامرد، ایران.

aravanbod@gmail.com

نوع مقاله: پژوهشی

صص: ۶۱-۸۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۱۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۲۴

شناسه دیجیتال (DOI):

.22034/JPCS.2024.1277679.1294

◀ **استناد (ونکوور):** نوید کامیاب ن، حقیقی ع م، روان‌بد ا. ویژگی‌های فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس در منظومه فکری آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله العالی). *مطالعات فرهنگی پلیس*، ۱۴۰۳؛ ۱۱(۱): ۶۱-۸۰.

◀ **استناد (APA):** نوید کامیاب، ن، حقیقی، ع م، روان‌بد، ا. (۱۴۰۳). ویژگی‌های فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس در منظومه فکری آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله العالی). *مطالعات فرهنگی پلیس*، ۱۱(۱)، ۶۱-۸۰.

نهادینه‌سازی فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی امری آموزشی و فرآیندی طولانی است که در پی نهادینه‌سازی باورهای جامعه و کنش‌های اجتماعی شهروندان نقشی اساسی دارد (ارسطو^۱، ۱۳۷۸: ۸۰). از منظر امام خمینی، بررسی نصوص دینی و آرای اندیشمندان اسلامی نشانگر این مسأله است که موضوع سیاست، تربیت است، نه قدرت. بنابراین، تربیت اسلامی علاوه بر محورهای اجتماعی و سیاسی در جامعه از صبغه الهی و مذهبی برخوردار است (امام خمینی، ۱۳۸۱: ج ۱۴: ۱۵۳). «تربیت سیاسی»^۲ با مفاهیمی همچون «تربیت مدنی» و «تربیت شهروندی» در پیوند دانسته شده است و چه بسا در بسترهای فرهنگی و سیاسی به اقتضاء مفاهیم مذکور به جای آن به کار رفته‌اند (الیاس^۳، ۱۳۸۵: ۱۸۱-۲۱۵). تربیت سیاسی با تربیت اجتماعی نیز حوزه‌های مشترکی دارد تا آنجا که مبانی نظری سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، از ساحت تربیتی «اجتماعی-سیاسی» یاد کرده است (شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی آموزش و پرورش، ۱۳۹۰: ۲۹۲-۲۹۴). همچنین، این مفهوم با کارکردهای «جامعه‌پذیری سیاسی»، «سیاسی‌کردن نسل جدید»، «وابسته‌سازی سیاسی»، «مشارکت‌دهی سیاسی» و «ارائه آگاهی سیاسی» ارتباط دارد (مرزوقی، ۱۳۸۴: ۹۴). تعاریف متنوعی از تربیت سیاسی ارائه شده که به-اختصار برخی از آنان به شرح زیر آمده است. فرهنگ سیاسی، یعنی «پرورش فضایل، دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای مشارکت سیاسی» (الیاس، ۱۳۸۵: ۱۸۰). جریان ثابتی از اطلاعات به‌نحوی است که تحلیل انتقادی مسائل مرتبط با نظام سیاسی و مفهوم سیاست را ترغیب می‌کند (قریشی و رحمان، ۲۰۰۹: ۳۰-۳۲). فرهنگ سیاسی همان «جامعه‌پذیری سیاسی» و به معنای انتقال باورها، نگرش‌ها، ارزش‌ها، افکار و ... به افراد جامعه است (مرزوقی، ۱۳۸۴: ۹۴). فرهنگ سیاسی، تربیت افراد جامعه مطابق با اهداف

سیاسی نظام حاکم یا به عبارتی ساختن شخصیت سیاسی متناسب با آن نظام در جامعه است (رنجبر، ۱۳۸۷: ۱۶۱-۱۷۴). فرهنگ سیاسی عبارت است از: نحوه نقش‌آفرینی اجتماعی در راستای تربیت آحاد جامعه برای ساماندهی زندگی اجتماعی (شرف‌الدین و دیگران، ۱۳۸۷: ۱۶-۱۷). تربیت‌پذیری سیاسی، یعنی بازشناختن اقتدار فردی و نهادی که باید از راه گرایش‌ها، نگرش‌ها، دانش‌ها و ارزش‌های جامعه از نسلی به نسل دیگر منتقل شود (عیسی‌نیا، ۱۳۸۷: ۵۴).

تعلیم فرهنگ سیاسی، فرآیندی است که به‌موجب آن افراد ضمن آشنایی با نظام سیاسی از طریق کسب اطلاعات و تجربیات، به وظایف، مسؤولیت‌ها، حقوق و نقش‌های خویش در جامعه پی می‌برند (احمدی، عصاره و امینی زین، ۱۳۹۷: ۳۸). فرهنگ سیاسی فرآیندی است که در آن با فراهم‌آوردن رشد مهارت‌ها و قابلیت‌های لازم در ابعاد شناختی، عاطفی و رفتاری شهروندان حاصل شود (ایمانی و سروش، ۱۳۸۸: ۱۶۶). به طور کلی، فرهنگ سیاسی و تربیت انقلابی پلیس، فرآیندی است که در آن با فراهم آوردن رشد مهارت‌ها و قابلیت‌های لازم، تربیت کارکنان پلیس در ابعاد شناختی، عاطفی و رفتاری مبتنی بر ارزش‌ها، آرمان‌ها و باورهای انقلابی نهادینه شود.

فرهنگ سیاسی دارای سه بعد است: ۱- بعد شناختی: به دانسته‌ها و باورهای مردم از نظام سیاسی و قدرت تحلیل و درک سیاسی آن‌ها مرتبط است. هدف از این بعد، رسیدن به چارچوب فکری سیاسی است؛ ۲- بعد عاطفی: به علایق، گرایش‌ها و تمایلات سیاسی نسبتاً پایدار ایجادشده در مخاطب اشاره دارد؛ ۳- بعد رفتاری و مهارتی: مربوط به توانایی‌های مخاطب در ایفای وظایف و نقش‌های سیاسی به‌عنوان یک شهروند سیاسی است (احمدی و دیگران، ۱۳۹۷: ۳۷-۳۸). در این باره، روان‌شناسان، سطوح مختلفی برای رشد گرایش‌های سیاسی در نظر می‌گیرند که در سطح اول آن، عقاید در سطح عمیق‌تر ارزش‌ها و گرایش‌های

الف- ویژگی‌های معرفت‌شناسی و بینشی فرهنگ و بصیرت سیاسی:

با توجه به مؤلفه‌های اساسی در معرفت‌شناسی تربیت فرهنگ سیاسی، نتایج و پیامدهای معرفت‌شناسی و بینشی تربیت انقلابی پلیس انقلابی به این شرح زیر حائز اهمیت است. ۱- چندساحتی‌نگری و محاسبات چندوجهی: در محاسبات سیاسی و اجتماعی‌مدار و مبنای محاسبه، چندساحتی است؛ یعنی، علاوه بر عوامل مادی، به عوامل غیرمادی نیز توجه می‌گردد. در صورتی‌که، عوامل غیر محسوس و معنوی در تحلیل مسائل سیاسی دخالت داده نشود، به باور رهبر معظم انقلاب از خطاهای بزرگ محاسباتی است. «یکی از خطاهای محاسباتی این است که انسان در چهارچوب عوامل محسوس و صرفاً مادی محدود بماند؛ یعنی، عوامل معنوی را، سنت‌های الهی را، سنت‌هایی که خدا از آن‌ها خبر داده است، آن چیزهایی را که با چشم دیده نمی‌شود، ندیده بگیرد؛ این یکی از خطاهای بزرگ محاسباتی است. همه عوامل سعادت و شقاوت و پیشرفت و پسرفت و به موفقیت‌ها دست‌یافتن و نیافتن، در چهارچوب عوامل مادی متعارفی که اهل ماده، اهل محسوسات، به آن‌ها دل خوش می‌کنند، محدود نمی‌ماند؛ این عوامل در کنارش وجود دارد.»^۵ ۲- بصیرت در جهان بینی و نوع نگاه به هدف زندگی: از نظر مقام معظم رهبری، زیرین‌ترین لایه بصیرت زاویه نگاه و طرز تلقی به هستی و فلسفه حیات و تعریفی که از زندگی پیدا می‌کند. فهم عمیق در لایه‌های جهان‌بینی توحیدی و کشف راز و رمز حیات طبیعه در نظر ایشان بصیرتی را به انسان می‌دهد که به زندگی و همه تلاش‌های مبارزات او جهت و معنا می‌دهد و هرگز احساس ضرر و خسران نمی‌کند و شکست برای او بی‌معنا است. «بصیرت را در دو سطح می‌توانیم تعریف کنیم. یک سطح، سطح اصولی و لایه زیرین بصیرت است. انسان در انتخاب جهان‌بینی و فهم اساسی مفاهیم توحیدی، با نگاه توحیدی به جهان طبیعت، یک بصیرتی پیدا می‌کند.

سیاسی و در سطح متعالی آن یک منش سیاسی در شخصیت افراد شکل می‌گیرد. به گونه‌ای که عقاید، ارزش‌ها و منش فرد با یک‌دیگر ارتباط درونی و جدی پیدا کنند (ضمیری، ۱۳۷۴: ۲۳). لینچ^۱ (۱۹۹۲) چهار جنبه از ابعاد «تربیت شهروندی» که دربرگیرنده مفهوم جامعه‌پذیری سیاسی است را تحت عنوان ابعاد دانشی، نگرشی، ارزشی و مهارتی مطرح می‌نماید (لینچ، ۱۹۹۲: ۵۶). کلمن در فرهنگ سیاسی، سه بعد را تعریف می‌کند: ۱- بعد شناختی^۲، به معنای میزان آگاهی و باورهای فرد درباره ماهیت و شیوه عمل سیاسی است. ۲- بعد احساسی^۳، به معنای احساسات شخصی، همچون وظیفه‌شناسی، وفاداری، تعهدات شهروندی و مانند این‌ها نسبت به نظام سیاسی است. ۳- بعد شایستگی و لیاقت سیاسی^۴ به معنای چگونگی ایفای نقش سیاسی فرد در جامعه است (لینچ، ۱۹۹۲: ۸). در دیدگاه اسلام «علاوه بر تأکید بر انتقال ارزش‌های سیاسی مذهبی و ایجاد دل‌بستگی و وابستگی (فکری، نگرشی و عملی) آزادانه و آگاهانه نسل نو به ارزش‌ها و نظام سیاسی جامعه، باید آمادگی و قابلیت ایجاد تغییرات اصلاحی و بنیادی سیاسی-اجتماعی را به عنوان مسؤلیت متقابل فرد در مقابل نظام سیاسی در فراگیران ایجاد نمود» (مرزوقی، ۱۳۸۴: ۱۰۴).

مبانی نظری فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس در منظومه فکری مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در سه محور اصلی، بینشی (شناختی) و منشی (گرایشی و تمایلاتی) و کُنشی (رفتاری) به شرح زیر دسته‌بندی شده است. مهم‌ترین وجوه مبانی تربیت سیاسی، معرفت‌شناسی است که پرسش از چگونگی امکان شناخت پدیده‌های سیاسی و تشخیص صدق از کذب، حق از باطل و سره از ناسره در فهم مسایل سیاسی است.

4- political competency

۵- مقام معظم رهبری، ۱۶/۴/۱۳۹۳.

1- Lynch
2- cognitive
3- feeling

به حرکت عمومی جامعه که کدام طرف داریم می‌رویم؛ آیا به سمت هدف‌ها داریم حرکت می‌کنیم یا زاویه گرفته‌ایم و داریم از هدف‌ها دور می‌شویم؟ معنای واقعی سیاست این است.^۳ با چنین نگاهی به سیاست، معنای بصیرت سیاسی نیز معنای وسیع‌تری می‌یابد و صاحب بصیرت کسی است که دارای تشخیص صحیح مصالح جامعه اسلامی در عرصه‌های مختلف است و از آن منظر به بررسی حوادث می‌پردازد. باز هم در کلام حکیم انقلاب می‌خوانیم: «بصیرت سیاسی یعنی بفهمیم که چه کسی دارد ما را به کجا می‌برد. آیا به سمت اهداف اسلامی داریم حرکت می‌کنیم؟ یا آن‌چنان‌که دشمن مایل است، به سمت بی‌مبالاتی بیشتر حرکت می‌کنیم»^۴ بنابراین، «شناخت زمان، شناخت نیاز، شناخت اولویت، شناخت دشمن، شناخت دوست، شناخت وسیله‌ای که در مقابل دشمن باید به کار برد؛ این شناخت‌ها؛ بصیرت است»^۵. بر این اساس، می‌توان نتیجه گرفت که «اگر بصیرت وجود داشت و عزم مقابله وجود داشت، خیلی از رفتارهای ما ممکن است تغییر پیدا بکنند؛ آن‌وقت وضعیت بهتر خواهد بود.»^۶ بنابراین، «نگذارید بعضی از نیازهای مادی و مسایل کوچک، جلوی بصیرت‌ها را بگیرد.»^۷

ج) ویژگی‌های کنشی و رفتاری فرهنگ و بصیرت سیاسی:

۱- نقش‌آفرینی مؤثر در تحولات زمانه: «بصیرت و علم به زمان برای یک عالم در هر حدی لازم است و عدم آگاهی علما به حقایق جریان‌ات جهان در طول تاریخ تشیع به‌ویژه در دو‌یست سال اخیر مشکلات بزرگی را به‌وجود آورده و ضربه سنگینی را از این ناحیه وارد کرده است»^۸.
۲- محاسبات بصیرتی: بر این اساس «یکی از کارکردهای بصیرت همین است که انسان واقعیت‌ها را آن‌چنان‌که

این بصیرت خیلی چیز لازمی است؛ این را باید ما در خودمان تأمین کنیم. بصیرت درحقیقت زمینه همه تلاش‌ها و مبارزات انسانی در جامعه است. این یک سطح بصیرت»^۱.

ب) ویژگی‌های گرایش و منشی فرهنگ و بصیرت سیاسی:

با بررسی در منظومه فکری مقام معظم رهبری حقیقت و جوهره هدایت و بصیرت‌افزایی سیاسی مستلزم شکل‌گیری هم‌زمان سه لایه مترتب و متقارن هم هستند. به بیان دیگر، این سه لایه باید به موازات هم در وجود انسان رشد یافته و به بلوغ و بالندگی خود برسند تا امر تربیت سیاسی تحقق یابد. این سه لایه عبارتند از: ۱- کُنش بصیرتی سیاسی، ۲- بصیرت در تحولات زمانه و ۳- پارسایی برای تبدیل بصیرت به رفتار. دومین لایه از بصیرت در منظومه فکری مقام معظم رهبری نوع و نحوه مواجهه با پدیده‌ها و رخدادهای محیط و فضای سیاسی و اجتماعی است. امیرالمؤمنین (علیه الصّلاه و السّلام) می‌فرماید: «فإنّما البصیر من سمع فتفکّر و نظر فأبصر، بصیر آن کسی است که بشنود، گوش خود را بر صداها نبندد و وقتی شنید، بیندیشد. هر شنیده‌ای را نمی‌شود به صرف شنیدن رد کرد یا قبول کرد؛ باید اندیشید. «البصیر من سمع فتفکّر و نظر فأبصر». نظر، یعنی نگاه کند، چشم خود را نبندد. ایراد کار بسیاری از کسانی که در لغزش‌گاه‌های بی‌بصیرتی لغزیدند و سرنگون شدند، این است که نگاه نکردند و چشم خودشان را بر یک حقایق واضح بستند»^۲. نکته‌ای که بصیرت سیاسی در منظومه فکری رهبر انقلاب را روشن‌تر می‌کند، مفهوم سیاست در بصیرت سیاسی است. از نظر ایشان: «معنای سیاست فقط این نیست که انسان طرف‌دار زید و مخالف عمرو باشد یا به‌عکس؛ سیاست، یعنی نگاه

۱- مقام معظم رهبری، ۱۳۸۹/۸/۴

۲- همان

۳- همان، ۹۵/۵/۳۱

۴- همان، ۹۵/۵/۳۱

۵- همان، ۱۳۹۳/۹/۶

۶- همان، ۱۳۸۸/۷/۲

۷- همان، ۱۳۷۲/۸/۲۷

۸- همان، ۶۸/۴/۲۰

هست، ببیند. در تبلیغات گاهی یک واقعیتی را از آنچه که هست، چندین برابر بزرگتر نشان می‌دهند؛ درحالی‌که، بعضی از واقعیت‌های دیگر را اصلاً نشان نمی‌دهند»^۱، «شما اگر ندانی دشمن کدام طرف است، دوست کدام طرف است، توپ‌خانه را که روشن کردی، به جای این که به دشمن بخورد، به دوست می‌خورد؛ بصیرت برای این است»^۲ در شناخت دشمن خطا نکنیم. بنابراین، بصیرت لازم است، تبیین لازم است»^۳ به اعتقاد رهبر معظم انقلاب بصیرت قطب‌نمای شرایط غبارآلود سیاسی است که موانع اشتباهات محاسباتی می‌شود. «اگر بصیرت نبود، انسان ولو با نیت خوب، گاهی در راه بد قدم می‌گذارد. شما در جبهه جنگ اگر راه را بلد نباشید، اگر نقشه‌خوانی بلد نباشید، اگر قطب‌نما در اختیار نداشته باشید، یک وقت نگاه می‌کنید و می‌بینید در محاصره دشمن قرار گرفته‌اید؛ راه را عوضی آمده‌اید، دشمن بر شما مسلط می‌شود. این قطب‌نما همان بصیرت است»^۴. بنابراین، «در دنیایی که اساس کار دشمنان حقیقت بر فتنه‌سازی است، اساس کار طرفداران حقیقت بایست بر این باشد که بصیرت را، راهنمایی را، هر چه می‌توانند، برجسته‌تر کنند و این شاخص‌ها را، این مایزها را، این معالم‌الطریق را بیشتر، واضح‌تر، روشن‌تر در مقابل چشم مردم قرار بدهند، که مردم بفهمند، تشخیص بدهند و گمراه نشوند»^۵. ۳- هوشیاری در عرصه زندگی سیاسی: به فرموده رهبری «در سیاست، غفلت‌ها گاهی مثل خیانت‌ها خیلی ضربه می‌زند» و می‌تواند ملتی را به تباهی بکشاند. در واقع، «آنچه بر سر ملت‌های عقب‌افتاده دنیا آمد، بر اثر غفلت و نادانی بود» و همین غفلت موجب شد تا سالیان سال استعمارگران بر بخش وسیعی از عالم حاکم گردیده و باید هوشیار بود تا «در عرصه زندگی سیاسی دچار خواب‌آلودگی نشویم؛ در پشت سنگرها خوابان

نبرد. اگر تو خوابت برد، باید بدانی که دشمن ممکن است بیدار باشد»^۶. ۴- بازشناسی و تشخیص اصلی از فرعی حوادث: رهبر معظم انقلاب اسلامی در این باب چنین می‌گوید: «مسائل حاشیه‌ای نباید به میان بیاید. مردم ما خوشبختانه قدرت تحلیل دارند، هوشمندند، هوشیارند؛ می‌توانند مسائل فرعی و حاشیه‌ای را از مسائل اصلی جدا کنند. توجه شود مسائل حاشیه‌ای کانون توجه افکار عمومی قرار نگیرد»^۷ بنابراین، بصیرت‌افزایی و تربیت سیاسی مهم‌ترین راه‌کاری است که اجازه نخواهد داد تا نیازهای کاذب جای نیازهای واقعی را بگیرد. درحقیقت، «یکی از مصادیق مهم بصیرت همین است که انسان بداند امروز چه نیازی در جامعه وجود دارد»^۸. ۵- گم‌نکردن هدف: بصیرت به مثابه «نورافکن و قبله‌نما و قطب‌نماست و راه را به ما نشان می‌دهد» «بصیرت سیاسی، یعنی بفهمیم که چه کسی دارد ما را به کجا می‌برد. آیا به سمت اهداف اسلامی داریم حرکت می‌کنیم؟ یا آن‌چنان که دشمن مایل است، به سمت بی‌مبالاتی بیشتر حرکت می‌کنیم»^۹ «بصیرت در این دوران و در همه دوران‌ها به معنای این است که شما خط درگیری با دشمن را تشخیص دهید»^{۱۰} مهم‌ترین آثار و برکات تربیت سیاسی و بصیرت‌افزایی، تربیت انسان نفوذ ناپذیر است. «یک ملتی که بصیرت دارند، آگاهانه حرکت می‌کنند و قدم برمی‌دارند، همه تیغ‌های دشمن در مقابل آن‌ها کند می‌شود»^{۱۱}

با مروری بر ادبیات پیشین، مرتبط‌ترین پژوهش‌ها پیرامون فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس از منظر بیانات مقام معظم رهبری به شرح زیر خواهد بود. نتایج یافته‌های عترت‌دوست و لباف (۱۴۰۰) نشان داده که برای شکل‌گیری پلیس جوان مؤمن و انقلابی از نگاه معظم‌له، جوانان شاغل در پلیس باید در ابعاد مختلف دینی و

۷- همان، ۹۰/۱/۱.

۸- همان، ۹۵/۶/۱۶.

۹- همان، ۹۵/۵/۳۱.

۱۰- همان، ۹۱/۷/۲۴.

۱۱- همان، ۸۸/۷/۱۵.

۱- همان، ۹۲/۵/۶.

۲- همان، ۹۵/۱۰/۱۹.

۳- همان، ۱۳۸۸/۵/۵.

۴- همان، ۸۸/۷/۱۵.

۵- همان، ۸۸/۹/۲۲.

۶- همان، ۸۸/۵/۱۲.

که به صورت عام یا خاص به نیروی انتظامی ارتباط موضوعی دارد و به نوع کارکنان یا سازمان انتظامی به صورت مخاطب عام یا خاص پیرامون فرهنگ سیاسی و تربیت انقلابی پلیس مورد توجه است. از آن‌جاکه از داده‌های کیفی تمام‌شمار استفاده گردیده، بنابراین از روش نمونه‌گیری خاصی بهره‌گیری نشده است. منبع این بیانات رهبری استفاده از سایت رهبری به شکل عام و تدابیر و فرامین ایشان به صورت خاص در سخنرانی‌ها و شرف‌یابی‌ها در فراجا مستند شده است.

مضمون بیانگر چیز مهمی در داده‌ها در مورد سؤال‌های پژوهش است و تا حدی معنی و مفهوم الگوی مجموعه‌ای از داده‌ها را نشان می‌دهد. از آن‌جاکه تحلیل مضمون، تحلیل کیفی است، پاسخ روشن و صریحی در مورد این‌که تعداد داده‌های مناسب و مورد نیاز چقدر است که بر وجود مضمون یا اطلاق آن دلالت نماید، وجود ندارد. به طور کلی، مضمون را می‌توان در چندین مورد از مجموع داده‌ها مشاهده کرد، اما آن‌چه اهمیت دارد، معنا و مفهوم مضمون است (براون و کلارک، ۲۰۰۶: ۸۲). تحلیل مضمون، ویژگی تکراری و متمایزی در متن است که به نظر پژوهشگر، نشان‌دهنده درک و تجربه خاص در رابطه با سؤالات پژوهش است (کینگ و هوروکز، ۲۰۱۰: ۱۵۰). بویاتزیس، تحلیل مضمون را روش تبدیل داده‌های کیفی به داده‌های کمی (بویاتزیس، ۱۹۹۸: ۴) می‌داند.

تحلیل مضمون عبارت است از تحلیل مبتنی بر استقرای تحلیلی که در آن پژوهشگر از طریق طبقه‌بندی داده‌ها و الگویابی درون داده‌ای و برون داده‌ای به سنخ‌شناسی تحلیلی دست می‌یابد. این نوع تحلیل در وهله نخست، به دنبال الگویابی در داده‌هاست. زمانی که الگویابی به دست آمد، باید حمایت موضوعی از آن صورت پذیرد. به عبارتی، مضمون‌ها از داده‌ها نشئت می‌گیرند (کیا و فقیهی‌نژاد، ۱۳۹۷: ۴۵).

تحلیل مضمون با «تحلیل محتوای مضمونی»^۴ در شناخت مضامین مشترک داده‌ها مشابهت دارد، اما برخلاف

اعتقادی، اجتماعی، سیاسی و علمی و گزاره‌های ذکرشده آن‌ها در یافته‌ها ارتقاء یابند و به سطح مطلوب برسند. در همین راستا، نتایج یافته‌های رجبی (۱۳۹۹) نشان داد که ترسیم آینده مطلوب، برای نیروهای مسلح اعم از سپاه، ارتش و نیروی انتظامی یکی از موضوعاتی است که مقام معظم رهبری اهتمام ویژه‌ای نسبت به آن دارند. همچنین، احمدیان و همکاران (۱۳۹۹) نشان داده‌اند که راهبردهای تحقق نیروی انتظامی تراز انقلاب مبتنی بر بیانات مقام معظم رهبری عبارتند از: اقتدار و صلابت معنوی و قانونی، استفاده از دانش روز و فناوری‌های نوین، برخورد مهربانانه و عطفانه با مردم، تقویت روحیه تقوا و پاک‌دامنی، کاهش حوادث و تلفات جاده‌ای، مبارزه جدی با فساد و شرارت‌ها، کمک به تحقق اقتصاد مقاومتی، استفاده و به‌کارگیری نیروی انسانی کارآمد، قانون‌گرایی، امانت‌داری و صحت عمل، هوشمندی و بصیرت، مدیریت جهادی، نظارت دقیق و مستمر و برنامه‌ریزی دقیق و هوشمندانه. به‌علاوه، ملک حسینی و ادهمی (۱۳۹۹) پیرامون تربیت سیاسی کارکنان انتظامی نشان داده‌اند که تأمین امنیت جامعه به‌عنوان وظیفه و رسالت اصلی نیروی انتظامی، التزام به مبانی و تعالیم دینی، رعایت قانون، حفظ کرامت انسانی افراد همراه با اقتدار توأم با عطف در سطح جامعه است.

در این پژوهش، به هدف از تدوین، تعیین و شناسایی پیامدها و تأثیرات تربیت انقلابی پلیس در منظومه فکری آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله العالی) پرداخته‌ایم. بنابراین، پرسش اساسی در این مقاله عبارت است از این‌که: ویژگی‌های فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس ایران در منظومه فکری آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله العالی) چه چیزی است؟

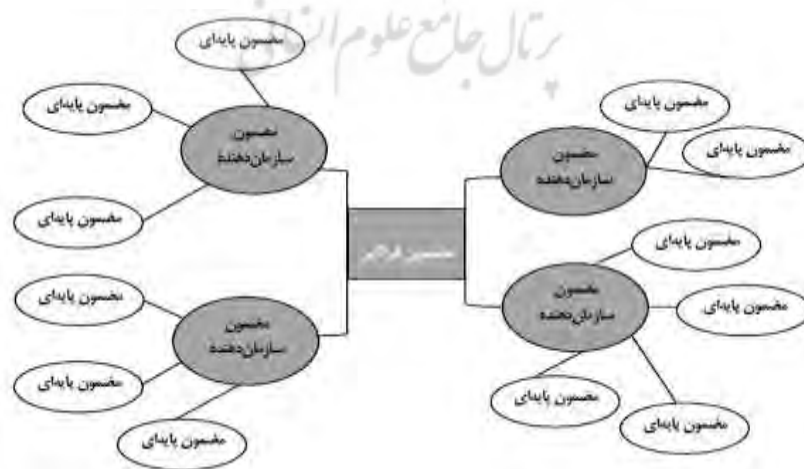
روش پژوهش

روش پژوهش، کیفی بوده و در این روش از ترفند تحلیل مضمون استفاده شده است. جامعه مورد مطالعه، شامل تمامی متون بیانات رهبری مربوط به کارکنان انتظامی است

تحلیل مضمون در کم‌ترین حد ممکن از تفسیر استفاده می‌کند و صرفاً از آن برای نام‌گذاری و گروه‌بندی مضامین استفاده می‌شود. تحلیل محتوای مضمونی بیشتر تحلیل توصیفی است، درحالی‌که تحلیل مضمون، تحلیل تفسیری است (اندرسون^۱، ۲۰۰۷: ۱-۴). از طرف دیگر، تحلیل مضمون شباهت‌هایی با «تحلیل محتوا» دارد. با این حال، تحلیل محتوا بیشتر بر سطوح خردتر تمرکز دارد و اغلب فراوانی داده‌ها را نشان می‌دهد و امکان تحلیل کمی داده‌های کیفی را فراهم می‌کند، اما در تحلیل مضمون، واحد تحلیل بیشتر از یک کلمه یا اصطلاح است و به بافت داده‌ها و نکات ظریف آن‌ها بیشتر توجه می‌شود. البته، در تحلیل مضمون می‌توان از فراوانی نسبی مضامین برای مقایسه آن‌ها و تهیه ماتریس مضامین و ترسیم شبکه مضامین استفاده کرد (نامی^۲ و دیگران، ۲۰۰۷: ۱۳۷-۱۳۹).

تحلیل مضمون بیشتر در سه روش «قالب مضامین»، «ماتریس مضامین» و «شبکه مضامین» انجام می‌شود. در روش قالب مضامین، فهرستی از متن داده‌ها به صورت درختی و سلسله‌مراتبی تنظیم می‌شود. ماتریس مضامین نیز برای مقایسه مضامین با یکدیگر یا مقایسه مضامین در منابع داده‌ها به کار می‌رود، اما آنچه شبکه مضامین عرضه می‌کند، نقش‌های شبیه تارنما به مثابه اصل سازمان‌دهنده و روش نمایش است. شبکه مضامین براساس روندی

مشخص، پایین‌ترین سطح قضایای پدیده را از متن بیرون می‌کشد (مضامین پایه)، سپس با دسته‌بندی و تلخیص آن‌ها به اصول مجردتر و انتزاعی‌تر دست می‌یابد (مضامین سازمان‌دهنده)، در قدم سوم این مضامین عالی در قالب استعاره‌های اساسی گنجانده شده و به صورت مضامین حاکم بر کل متن در می‌آیند (مضامین فراگیر). در ادامه، این مضامین به صورت نقشه‌های شبکه تارنما، رسم و مضامین برجسته هر یک از این سه سطح همراه با روابط میان آن‌ها نشان داده می‌شود (شیخ‌زاده، ۱۳۹۰: ۱۶۵-۱۷۲). در این نوع تحلیل، سعی بر این است که از مضامین پایه‌ای که آشکار و صریح هستند به سوی مضامین انتزاعی‌تر و کلی‌تر حرکت شود تا به مضمون سازمان‌دهنده و فراگیر که پنهان یا مضامین اصلی هستند، دست پیدا کنیم (استرلینگ استراید^۳، ۲۰۰۱). روش «شبکه مضامین»^۴ را استراید استرلینگ (۲۰۰۱) توسعه داد و آنچه عرضه می‌کند نقشه‌ای شبیه تارنما به عنوان اصل سازمان‌دهنده و روش نمایش است. شبکه مضامین براساس روندی مشخص، مضامین پایه (رمزها و نکات کلیدی متن) را به مضامین سازمان‌دهنده (مضامینی به دست آمده از ترکیب و تلخیص مضامین پایه) و مضامین فراگیر (مضامین عالی دربرگیرنده اصول حاکم بر متن به مثابه کل) تبدیل و نظام‌مند می‌کند (کاظمی و دیگران، ۱۴۰۰: ۱۵).

شکل ۱- مضمون فراگیر (براساس استرلینگ استراید، ۲۰۰۶: ۳۸۸)

گردید. بررسی حاصل از این واکاوی، ۳ مضمون فراگیر در سه بعد شناختی و بینشی (۹ مضمون سازمان‌دهنده و ۴۹ مضمون پایه)، گرایشی و منشی (۵ مضمون سازمان‌دهنده و ۱۴ مضمون پایه) و رفتاری و کنشی (۹ مضمون سازمان‌دهنده و ۳۵ مضمون پایه) احصاء و تعیین گردید. در مجموع ۹۸ مضمون پایه و ۲۳ مضمون سازمان‌دهنده در قالب سه مضمون شناختی، گرایشی و رفتاری یا بینش، منش و کنش سیاسی و انقلابی پلیس از منظر مقام معظم رهبری احصاء گردیده که جدول آن به شرح زیر آمده است. نتایج یافته‌های جدول زیر، توجه عمیق‌تر بیانات رهبری به حوزه شناخت و رفتار سیاسی و انقلابی پلیس مسلمان است.

لازم به ذکر است که در این روش، از نرم‌افزار خاصی استفاده نگردید، اما برای طبقه‌بندی داده‌های کیفی مبتنی بر روش تحلیل مضمون، ابتدا در سه دسته مضامین نظری پایه، سازمان‌دهنده و فراگیر دسته‌بندی گردیدند. در مرحله بعدی، همین مفاهیم متناسب و با تکیه بر بیانات رهبری (مدظله‌العالی) در سه سطح مضامین نظری فراگیر، شامل ویژگی‌های سطوح شناختی-بینشی، گرایشی-منشی، رفتاری-کنشی طبقه‌بندی انجام گردید که در یافته‌ها آمده است.

یافته‌ها

تجزیه و تحلیل محتوای اسناد بالادستی با تمرکز بر فرمایشات مقام معظم رهبر مورد شناسایی و استخراج

جدول ۱- داده‌های کیفی ویژگی‌های فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس مستخرج از بیانات رهبری

تعداد داده‌های کیفی تحلیل مضمون			
جهت‌گیری‌های سیاسی و انقلابی	مفاهیم فراگیر	مفاهیم سازمان‌دهنده	مفاهیم پایه
بینش سیاسی و انقلابی پلیس	۱	۹	۴۹
منش سیاسی و انقلابی پلیس	۱	۵	۱۴
کنش سیاسی و انقلابی پلیس	۱	۹	۳۵
مجموع	۳	۲۳	۹۸

جدول زیر تمامی ویژگی‌های شخصیتی (بینش، منش و کنش) فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس را از منظر امام خامنه‌ای به روش تحلیل مضمونی نشان می‌دهد. از این منظر، برای دست‌یابی به بصیرت انقلابی پلیس در تراز نظام و انقلاب، واجد ویژگی‌ها و مختصات منحصر به فردی به شرح زیر قابل توجه است.

جدول ۲- داده‌های کیفی ویژگی‌های فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس مستخرج از بیانات رهبری

مفاهیم پایه	مفاهیم سازمان‌دهنده	مفاهیم فراگیر
واژگون‌نشدن حقیقت در تلاطم شایعات و شبهات	ثبات اعتقادی و ایقان معرفتی	پیش‌سیاسی و انقلابی پلیس
تعمیق پایبندی به اسلام و رسالت دینی کشور، ملت و سازمان		
پولادین و مرصوص‌نگهداشتن نیروهای سازمان		
افزایش قدرت تحلیل سیاسی	توانمندی و ژرف‌نگری در تحلیل مسائل سیاسی	
درک صحیح و فهم سیاست‌های رایج دنیا		
قدرت تحلیل مسائل سیاسی		
درک و فهم سرعت و جهت تحولات سیاسی جهان		
پرهیز از تحلیل سطحی از تحولات سیاسی و اجتماعی		
ژرف‌نگری در تحلیل تحولات سیاسی و اجتماعی		
افزایش قدرت درک و تشخیص سیاسی		
مجهز شدن به قدرت تحلیل سیاسی		
پیچیده‌نگر، ژرف‌نگر و ورزیده‌نگهداشتن ذهن سیاسی		
درک و تشخیص صحیح از عمق حوادث سیاسی توأم با عزم و ایمان		
افزایش قدرت تحلیل سیاسی		
درک صحیح و فهم سیاست‌های رایج دنیا		
دشمن‌شناس	تشخیص مرز خودی از غیر خودی	
دوست‌شناس		
جریان‌شناس		
پرهیز از تحلیل سطحی از تحولات سیاسی و اجتماعی		
بیان مواضع، جهت‌گیری و مرزبندی با دشمن		
عبرت‌آموزی از دشمنی‌های تمام‌نشدنی	عبرت‌آموز در سپهر تاریخی	
بازخوانی درس‌ها و عبرت‌های تاریخ انقلاب اسلامی		
مأمور به انجام تکلیف	تکلیف‌شناسی و تکلیف‌گرایی	
اصل‌قراردادن ادای تکلیف در همه فعالیت‌ها		
عمل به تکلیف بدون ملاحظه پس از تشخیص درست حدود الهی		
نصب‌العین قراردادن رضای پروردگار در همه فعالیت سیاسی	بصیرت سیاسی	
حکمت و بصیرت جمعی ناشی از تقوای عمومی و جمعی سازمان		
بصیرت سیاسی جهت‌ساز چیستی و چرایی و چگونگی زیست		
رشد و پیشرفت سیاسی مخاطبان کانون حرکت هدایت سیاسی		
تکامل‌یافته‌ترشدن بصیرت نسل جدید از نسل گذشته		
رو به تکامل بودن بصیرت سیاسی		
برخوردار از پلیس‌بصیر دارای قدرت تجزیه و تحلیل		

ادامه جدول ۲- داده‌های کیفی ویژگی‌های فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس مستخرج از بیانات رهبری

مفاهیم فراگیر	مفاهیم سازمان‌دهنده	مفاهیم پایه	
	هوشیاری سیاسی	به فراموشی نسپردن دشمنی‌های امریکا	
		هوشیاری در برابر شیوه‌های مختلف دشمنی طیف وسیع استکبار	
		هوشیاری نسبت به نفوذ دشمن	
		هوشیاری و آمادگی و عدم غافلگیری از خطر دشمن	
		هوشیاری نسبت به فعل و انفعالات سیاسی	
		حساس بودن و بیدار باشی ذهنی از کمین دشمن	
جامع‌نگری در محاسبات سیاسی		در نظر گرفتن محاسبات معنوی در تحلیل تحولات	
		جامع‌نگری محاسبات مادی و معنوی در تحلیل سیاسی	
		هوشیاری و آگاهی از نقش و مسئولیت در مواجهه با پیچ تاریخی	
موقع‌شناسی و تدبیر حکیمانه		موضع خود را شناختن و در آن قرارگرفتن	
		تشخیص، تصمیم‌گیری و اقدام به هنگام خواص	
		تصمیم‌گیری و رفتار سیاسی به موقع	
		واکنش سریع تحلیلی- تبیینی به حوادث سیاسی ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی	
		هوشیاری و بصیرت سیاسی قبل از گذر پیچهای خطرناک تاریخی	
		درک به‌هنگام دفاعی و مقاومت	
مش سیاسی و انقلابی پلیس	ولایت‌مداری	ملازم شدن مواضع و رفتار سیاسی نیروها با فرماندهی کل قوا	
		تحقق سازمان ولایت‌مدار	
	ایمان و دل‌بستگی به ارزش انقلابی		ایجاد هم‌افقی سیاسی نیروها با فرماندهی کل قوا
			ایجاد روح عزت و استقلال و اعتماد به نفس در نیروها
	روحیه انقلابی و جهادی		تعمیق اعتقاد و ایمان به استقلال همه‌جانبه
			حفظ و زنده‌نگهداشتن روحیه انقلابی در نیروها
			زنده‌نگهداشتن اسلام انقلابی
			سازش ناپذیری و معامله نکردن با استکبار
			فرهنگ رزمندگی و جهاد در فعالیت‌های هدایت سیاسی
			برخوردار از پلیس بصیر و مجاهد فی سبیل‌الله
آرمان‌خواهی		تقویت آرمان‌خواهی و دفاع از آن در فراجا	
		توجه به آرمان‌های والا و عزت ملی	
عشق‌ورزی به خط امام و انقلاب		علاقه مندی به خط امام و انقلاب	
		حفظ، انتقال و تداوم آرمان‌های امام	
		ملازم شدن مواضع و رفتار سیاسی افراد با فرماندهی کل قوا	
کنش سیاسی و انقلابی پلیس	التزام عملی ولایت‌مداری	تحقق سازمان ولایت‌مدار	
		تداوم پابندی و علاقه مندی به خط امام و انقلاب	

ادامه جدول ۲- داده‌های کیفی ویژگی‌های فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس مستخرج از بیانات رهبری

مفاهیم فراگیر	مفاهیم سازمان‌دهنده	مفاهیم پایه
	تمایزدهنده مرز خودی از غیر خودی	دشمن‌شناسی
		دوست‌شناسی
		جریان‌شناسی
تفهم و تحلیل تحولات سیاسی		بیان مواضع، جهت‌گیری و مرزبندی با دشمن
		افزایش قدرت تحلیل سیاسی
		درک صحیح و فهم سیاست‌های رایج دنیا
		قدرت تحلیل مسایل سیاسی
		درک و فهم سرعت و جهت تحولات سیاسی جهان
		پرهیز از تحلیل سطحی از تحولات سیاسی و اجتماعی
		ژرفنگری در تحلیل تحولات سیاسی و اجتماعی
		پیچیده‌نگر، ژرف‌نگر و ورزیده‌نگهداشتن ذهن سیاسی
		درک و تشخیص صحیح از عمق حوادث سیاسی توأم با عزم و ایمان
		هدایت نیروها به عمل به تکلیف
تکلیف‌شناسی و تکلیف‌گرایی		اصل قراردادن ادای تکلیف در همه فعالیت‌ها
		عمل به تکلیف بدون ملاحظه پس از تشخیص درست حدود الهی
		نصب‌العین قراردادن رضای پروردگار در همه فعالیت‌های سیاسی
مدافع ارزش‌ها و مقاوم در تلاطم‌های سیاسی		ایستادگی و مقاومت سیاسی با تقوای اندیشه و عمل
		افزایش ایمان و بصیرت رمز ایستادگی و حضور در صحنه
		مستحکم شدن شخصیت سیاسی مخاطبین
		مدافع دستاوردها و ارزش‌های انقلاب اسلامی
		اتخاذ مواضع صحیح و اصیل و حضور فعال در دفاع از گفتمان انقلاب اسلامی
میان‌روی سیاسی		برخوردار از پلیس بصیر و مدافع ارزش‌های انقلاب اسلامی
		رعایت حدود الهی
داشتن قضاوت و شم سیاسی		پرهیز از افراط و تفریط در هدایت و رفتار سیاسی
		ارتقای مهارت قضاوت سیاسی
حدود و ثغور فعالیت سیاسی		زمینه‌سازی برای برخورداری از شم سیاسی
		خلط‌نکردن بین آگاهی و حضور سیاسی با دخالت در معارضات سیاسی
مسئولیت‌پذیری سیاسی		ارحجیت یافتن منافع نظام بر منافع شخصی از رهگذر هدایت سیاسی
		حضور و احساس مسئولیت در صحنه سیاسی
		برانگیختگی و تهییج مخاطبان به مشارکت در انتخابات
		تغییرناپذیر دانستن مشارکت حداکثری در انتخابات به‌عنوان وظیفه ملی و فریضه شرعی
۳ مضمون فراگیر	۲۳ مضامین سازمان‌دهنده	هوشیاری و آگاهی از نقش و مسئولیت در مواجهه با پیچ تاریخی
		۹۸ مضامین پایه

یافته‌های داده‌های کیفی در تحلیل مضمون، شامل ۹۸ مضامین پایه، ۲۳ مضامین سازمان‌دهنده در ۳ مضمون فراگیر بینش، منش و کنش فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس قابلیت طبقه‌بندی دارد. به عبارتی، الزامات فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس از منظر رهبری در سه مضمون فراگیر بینشی، منشی و کنشی که شخصیت سازمانی پلیس را از منظر عقیدتی و سیاسی نشان می‌دهد، به‌عنوان مطالبات امام خامنه‌ای است که این الزامات با فرهنگ سازمانی پلیس در سایر جوامع و کشورها بسیار متفاوت است. از این رو، فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس که اساس آن برای پاسداری از ارزش‌های انقلابی ج.ا.ا. بوده و برای پلیس تراز انقلاب اسلامی الزامی است و بنابراین، مخاطبان این فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی شامل تمامی آحاد کارکنان انتظامی کشور است.

بیشترین بیانات مقام معظم رهبری، به‌ترتیب اولویت پیرامون بینش فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس را نشان می‌دهد که مهم‌ترین آن‌ها شامل: ۱- توانمندی و ژرف‌نگری در تحلیل مسائل سیاسی، ۲- موقع‌شناسی و تدبیر حکیمانه، و ۳- تشخیص مرز خودی از غیرخودی و به‌دنبال آن بصیرت سیاسی است. همچنین، نتایج یافته‌های داده‌های کیفی در بعد منشی تربیت انقلابی پلیس نشان می‌دهد که بیشترین بیانات مقام معظم رهبری، به‌ترتیب اولویت مهم‌ترین آن‌ها، شامل: ۱- روحیه جهادی و انقلابی، ۲- آرمان‌خواهی و ۳- ولایت‌پذیری است. نتایج یافته‌های داده‌های کیفی در بعد کنشی تربیت انقلابی پلیس نشان می‌دهد که بیشترین بیانات مقام معظم رهبری، به‌ترتیب اولویت مهم‌ترین آن‌ها شامل: ۱- تفهیم و تحلیل تحولات سیاسی، ۲- مدافع ارزش‌ها و مقاومت در تلاطم‌های سیاسی و ۳- مسئولیت‌پذیری سیاسی و غیره است.

به‌طور کلی، برای دست‌یابی به بینشی فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس در منظومه فکری مقام معظم رهبری در تراز نظام و انقلاب، واجد ویژگی‌ها و مختصات منحصر به فردی است که این ویژگی‌ها در سه محور اصلی بینش، منش و کنش سیاسی در فرهنگ سازمانی پلیس باید مورد توجه قرار گیرد. هر یک از این محورهای اصلی دارای

محورهای فرعی است. به‌عنوان مثال، ویژگی‌ها و مختصات فردی انسان تراز انقلاب و نظام اسلامی در محور بینش سیاسی باید دارای ۹ ویژگی باشد که این ویژگی‌ها شامل، ۱- ثبات اعتقادی و ایقان معرفتی، ۲- توانمندی و ژرف‌نگری در تحلیل مسائل سیاسی، ۳- تشخیص مرز خودی از غیر خودی، ۴- عبرت‌آموزی تاریخی، ۵- تکلیف‌شناسی و تکلیف‌گرایی، ۶- بصیرت سیاسی، ۷- هوشیاری سیاسی، ۸- جامع‌نگری در محاسبات سیاسی و ۹- موقع‌شناسی و تدبیر حکیمانه است. قابل ذکر است که محورهای فرعی ویژگی‌ها و مختصات فردی انسان تراز انقلاب و نظام اسلامی در محور منش سیاسی باید دارای ۵ ویژگی باشد که عبارتند از: ۱- ولایت‌پذیری، ۲- ایمان و دل‌بستگی به ارزش‌های انقلابی، ۳- روحیه انقلابی و جهادی، ۴- آرمان‌خواهی و ۵- عشق‌ورزی به خط امام و انقلاب. همچنین، محورهای فرعی ویژگی‌ها و مختصات فردی انسان تراز انقلاب و نظام اسلامی در محور کنش سیاسی باید دارای ۹ ویژگی باشد که عبارتند از: ۱- التزام عملی ولایت‌مداری، ۲- تمایزدهنده مرز خودی از غیر خودی، ۳- تفهیم و تحلیل تحولات سیاسی، ۴- تکلیف‌شناسی و تکلیف‌گرایی، ۵- مدافع ارزش‌ها و مقاوم در تلاطم‌های سیاسی، ۶- میانه‌روی سیاسی، ۷- تحلیل‌گر سیاسی، ۸- حدود و ثغور فعالیت سیاسی و ۹- مسئولیت‌پذیری سیاسی.

بحث و نتیجه‌گیری

مقاله حاضر، پژوهشی در راستای ارائه شناسایی ویژگی‌های فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس در اندیشه آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) بوده است. از این رو، سؤال اصلی مقاله، عبارت بود از: در منظومه فکری آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس باید دارای چه ویژگی‌هایی باشد؟ قابل ذکر است که در این پژوهش با اتکا به بیانات مقام معظم رهبری در منظومه فکری معظم‌له (مدظله‌العالی) و با استناد به روش تحلیل مضمون، ویژگی‌های فرهنگ سیاسی و بصیرت

انقلابی پلیس در سه مضمون فراگیر بینش، منش و کنش قابلیت تفسیر مضمونی دارد.

نتایج یافته‌های این پژوهش در ابعاد و وجوه گوناگون، مشابه با نتایج پژوهش‌های دیگران است. به‌عنوان نمونه، احمدی و همکاران (۱۳۹۷) به سه بعد شناختی، عاطفی و رفتاری-مهارتی در فرهنگ سیاسی اشاره داشتند. لینیچ (۱۹۹۲) چهار جنبه از جامعه‌پذیری سیاسی، شامل ابعاد دانشی، نگرشی، ارزشی و مهارتی را مطرح می‌نماید. ضمیری (۱۳۷۴) از منظر روان‌شناسی سطوح ارزش‌ها و گرایش‌ها و منش سیاسی که تشکیل‌دهنده رشد شخصیت افراد است را تبیین می‌کند. مرزوقی (۱۳۸۴) به انتقال ارزش‌های سیاسی-مذهبی در ابعاد فکری، نگرشی و عملی تأکید می‌کند. در این مقاله، فرهنگ سیاسی در بیانات رهبری پیرامون سه مضمون فراگیر بینش سیاسی انقلابی، منش سیاسی انقلابی و کنش سیاسی انقلابی، شکل گرفته است. در علوم انسانی، نظیر علوم سیاسی (به‌عنوان نمونه، لینیچ، ۱۹۹۴، احمدی و دیگران، ۱۳۹۷)، علوم اجتماعی (به عنوان نمونه، مرزوقی، ۱۳۸۴) و روان‌شناسی (به‌عنوان نمونه، ضمیری، ۱۳۷۴ و لینیچ، ۱۹۹۴) و علوم تربیتی (به عنوان نمونه، الیاس، ۱۳۸۵؛ عیسی نیا، ۱۳۸۷؛ ایمانی و سروش، ۱۳۸۸)، ابعاد سه‌گانه مضمونی رهبری را برای عنصر فرهنگ سیاسی، شامل ۱- بینشی- شناختی، ۲- منشی- گرایشی و ۳- گرایشی- رفتاری تأیید و تصدیق کردند.

مضامین بیانات امام خامنه‌ای در حوزه بینش سیاسی و نگرش انقلابی پلیس شامل: ۱- ثبات اعتقادی و ایمان معرفتی، ۲- توانمندی و ژرف‌نگری در تحلیل مسائل سیاسی، ۳- تشخیص مرز خودی از غیر خودی، ۴- عبرت- آموزی تاریخی، ۵- تکلیف‌شناسی سیاسی، ۶- بصیرت و هوشیاری سیاسی، ۸- جامع‌نگری در محاسبات سیاسی و ۹- موقع‌شناسی و تدبیر حکیمانه است. نتایج یافته‌های رجیبی (۱۳۹۹)، رفیعی (۱۳۹۵) و رحیمی و همکاران (۱۳۹۴) نیز در تحلیل مضمون بیانات رهبری پیرامون فرهنگ سیاسی، این ویژگی‌های نگرشی و شناختی را تأیید کردند.

به‌عنوان نمونه، رحیمی و همکاران (۱۳۹۴) نشان دادند که امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) با توجه به جنگ نرم دشمن بر ضد جمهوری اسلامی ایران، انگشت تأکید را بر بصیرت‌افزایی و افزایش قدرت تحلیل سیاسی ملت صحنه گذاشته‌اند. آنان راه حل دفاعی و پاسخ هوشمندانه را کاربست درست تربیت سیاسی می‌دانند که منجر به مصونیت سیاسی جامعه و تداوم و قوام ارزش‌های انقلابی می‌شود.

مضامین بیانات امام خامنه‌ای در حوزه منش سیاسی و گرایش انقلابی پلیس شامل ۱- ولایت‌پذیری، ۲- ایمان و دل‌بستگی به ارزش‌های انقلابی، ۳- روحیه انقلابی و جهادی، ۴- آرمان‌خواهی و ۵- عشق‌ورزی به خط امام و انقلاب است. نتایج یافته‌های ملک‌حسینی و ادهمی (۱۳۹۹)، شعبانی‌سارویی و رمضان (۱۳۹۵) و عترت‌دوست و لباف (۱۴۰۰) در پژوهش‌های خود در تحلیل مضمون بیانات رهبری بر این ویژگی از منش سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس صحنه می‌گذارند. به‌عنوان نمونه، شعبانی-سارویی (۱۳۹۵) در یافته‌هایی براساس بیانات رهبری به این نتیجه می‌رسد که «الگوی پلیس بصیر» نشان می‌دهد که ویژگی‌های منشی و گرایشی پلیس بصیر، پلیس مجاهد، انقلابی و ولایی است و یا این‌که در نتایج یافته‌های عترت-دوست و لباف (۱۴۰۰) نشان داده شده است که برای شکل‌گیری پلیس جوان مؤمن و انقلابی از نگاه معظم‌له، جوانان شاغل در پلیس باید در ابعاد مختلف گرایش دینی و اعتقادی، اجتماعی، سیاسی و علمی باید با روحیه بالای انقلابی و جهادی و عشق‌ورزی و دل‌بستگی به ارزش‌های انقلاب اسلامی و تحقق پلیس در تراز انقلاب اسلامی خود را پای‌بند و متعهد سازند.

مضامین بیانات امام خامنه‌ای در حوزه کنش سیاسی و رفتار انقلابی پلیس شامل ۱- التزام عملی ولایت‌مداری، ۲- تمایز رفتاری در مرز خودی از غیر خودی، ۳- مدافع ارزش‌های انقلابی، ۴- تکلیف‌گرایی، ۵- مقاوم در تلاطم‌های سیاسی، ۶- میانه‌روی سیاسی، ۷- مهارت تحلیل‌گری سیاسی، ۸- رعایت حدود و ثغور فعالیت سیاسی و ۹- مسئولیت‌پذیری سیاسی است. نتایج یافته‌های

ارتقای کُنش انقلابی پلیس در تربیت سیاسی در دستور کار نهادهای فرهنگی پلیس به‌ویژه سازمان عقیدتی سیاسی فراجا و معاونت آموزش و دانشگاه عقیدتی سیاسی پلیس مد نظر قرار گیرد.

به‌منظور تربیت فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس از منظر مقام معظم رهبری و در اندیشه ایشان، نیازمند به الزاماتی است و این الزامات و عناصر کلیدی برای فهم و تبیین و همچنین اجرای این چارچوب برای آموزش و تربیت سیاسی کارکنان انتظامی به شرح زیر ضروری است. الف) نیازسنجی و مسأله‌شناسی تربیت فرهنگ سیاسی: تغذیه تربیت سیاسی بر مخاطبان در گرو نیازسنجی آن‌ها از عرصه سیاسی است. برای نیازسنجی فرهنگ سیاسی از مخاطبان، ملحوظ‌داشتن چند نکته لازم و ضروری است: ۱- بازشناسی نیازهای اصلی و واقعی از نیازهای کاذب و غیر ضروری از شرایط اوضاع و احوال و حوادث پرتکرار سیاسی؛ ۲- انباشت و دخیله‌سازی دانش‌های مورد نیاز و نیز درس‌آموزی و عبرت‌گیری از حوادث و رخ‌دادهای تاریخی؛ ۳- شناخت دغدغه‌ها و پرسش‌های ناشی از تحولات، شایعات و شبهات سیاسی روز که بر ذهن و جان مخاطبین چنبره اندخته و آن‌ها را در حصار خود قرار داده که بدون رهایی از آن امکان تربیت سیاسی مقدور نخواهد بود. ۴- شناسایی نوع نیازهای سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس برای ایجاد پیش‌بینی و پیش-تدبیری چالش‌ها و تحولات سیاسی نوظهور آینده به-منظور جلوگیری از غافل‌گیری آن‌ها در مواجهه با رویدادهای سیاسی جامعه و نظایر آن که در سال‌های اخیر رخ داده است.

ب) مبنا و مبانی تربیت فرهنگ سیاسی: طراحی چارچوب مفهومی فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس از منظر مقام معظم رهبری، مستلزم درک پیش فرض‌های معرفتی و نظام اعتقادی است. به بیان دیگر، تربیت سیاسی در الگوواره معرفتی و جهان‌بینی اسلامی، ویژگی‌ها و مختصات پیدا می‌کند که در تباین و

احمدیان و همکاران (۱۳۹۹)، ملک‌حسینی و ادهمی (۱۳۹۹)، عبداله‌نسب و کیخا (۱۳۹۹)، شعبانی‌سارویی و رمضان (۱۳۹۵) نشان می‌دهد که آنان در تحلیل مضمون بیانات رهبری بر ویژگی‌های رفتاری و کنش سیاسی و انقلابی پلیس بر همین مضامین یاد شده تأکید کردند. برای مثال، احمدیان و همکاران (۱۳۹۹) نشان دادند که راهبردهای تحقق نیروی انتظامی تراز انقلاب مبتنی بر بیانات مقام معظم رهبری عبارتند از: هوشمندی و بصیرت، مدیریت جهادی، نظارت دقیق و مستمر و برنامه‌ریزی دقیق و هوشمندانه و یا این‌که عبداله‌نسب و کیخا (۱۳۹۹) در پژوهش‌شان بر مسؤلیت‌پذیری سیاسی تأکید داشتند. همچنین، شعبانی‌سارویی و رمضان (۱۳۹۵) در پژوهش خود مبتنی بر تحلیل مضمون بیانات رهبری نشان داده که پلیس بصیر، باید در عمل مجاهد، انقلابی و ولایی باشد که با روشن‌بینی در عرصه عقیدتی، سیاسی و فرهنگی، در مسیر حق و ادای وظیفه در عرصه‌های فردی و اجتماعی گام بردارد.

گفتنی است که پژوهش حاضر علاوه بر نکات قابل توجه و نقاط قوت دیدگاه‌ها و روش‌های به‌کارگرفته‌شده در حوزه تربیت سیاسی و انقلابی پلیس، به‌ویژه از منظر اسلامی، ولایی و دیدگاه‌های امامین انقلاب، توجه دارد. ضمن این‌که بیانات مقام معظم رهبری را به‌طور ویژه در تربیت سیاسی و پلیس انقلابی در سه ساحت بینشی (شناختی)، منشی (گرایشی) و کُنشی (رفتاری) طبقه‌بندی نموده است. برآیند نهایی تربیت بصیرت سیاسی و انقلابی پلیس در این پژوهش در منظومه فکری مقام معظم رهبری، ایجاد تمدن نوین اسلامی است. ایجاد تمدن نوین اسلامی به‌عنوان آرمان نظام جمهوری اسلامی، در سال‌های اخیر، در محافل علمی جدی‌تر مورد توجه قرار گرفته است. اجرایی-شدن فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس زمینه را برای تحقق پلیس تراز انقلاب اسلامی هموار می‌سازد. بنابراین، برای دستیابی به پلیس تراز انقلاب و نظام اسلامی و درنهایت تحقق تمدن نوین ایران اسلامی، باید راهبردها، سیاست‌ها و برنامه‌های فرهنگ سیاسی پلیس در سه محور ارتقای بینش انقلابی، ارتقای منش انقلابی و

تعارض با دیگر مبانی معرفتی و الگوواره‌ها و جهان‌بینی قرار می‌گیرد. از این جهت، امکان طراحی الگوی تربیت سیاسی بدون عطف نظر به مبنا و مبانی معرفتی خداشناسی، راه‌شناسی و انسان‌شناسی اسلام امکان‌پذیر نیست.

ج) مقصد و غایت تربیت فرهنگ سیاسی: از مفاهیم کلیدی تعریف تربیت فرهنگ سیاسی توجه به غایت و فرجام در تربیت سیاسی است. در تربیت فرهنگ سیاسی، سخن از فلسفه، هدف و چرایی آن است. درک غایات و هدف و چرایی تربیت فرهنگ سیاسی از منظر مقام معظم رهبری ممکن نیست، مگر با توجه به مبانی هستی‌شناختی، معرفت‌شناختی، ارزش‌شناختی و انسان‌شناختی از منظر مکتب اسلام. بنابراین، در چارچوب مفهومی بیانات مقام معظم رهبری، مقصد تربیت فرهنگ سیاسی کارکنان انتظامی باید در راستای رشد و کمال کارکنان در سطح تحلیلی خرد، رشد و تعالی سازمان در سطح تحلیلی میانه و پاسداری از ارزش‌های مقدس نظام جمهوری اسلامی ایران در سطح کلان جامعه مورد توجه قرار گیرد.

د) مدارج و مراتب تربیت فرهنگ سیاسی: در امر تربیت فرهنگ سیاسی باید به مراتب وجودی مخاطبان توجه نمود و به قدر سعه عقلی و عاطفی، مخاطب را در مجرای هدایت قرار داد. این موضوع از یک سو، مستلزم تعیین سطوح و شناخت قابلیت‌ها، ظرفیت‌ها و صلاحیت‌های مخاطبین است و از سوی دیگر، امر تربیت فرهنگ سیاسی متناسب با این ظرفیت و صلاحیت امر تهیه و تدارک دیده شود. به عبارت دیگر به موازات درجه نظامی مخاطبان از سطح گروه‌بان تا سرتیپی و همچنین براساس تخصص کارکنان و همچنین براساس تخصص‌های مأموریتی رده‌سازمانی، امر تربیت سیاسی کارکنان انتظامی نیز نیازمند به نظام جامع عملیاتی و طبقه‌بندی‌های خاص خود را طبق مشاغل خواهد داشت.

ه) هادی و مربی تربیت فرهنگ سیاسی: امر تربیت فرهنگ سیاسی از طریق هادیان سیاسی صورت می‌پذیرد.

بنابراین، ویژگی‌ها و مختصات شخصیتی، اخلاقی، علمی، تخصصی و مهارتی هدایت‌گران نقش تعیین‌کننده در مطلوبیت تحقق تربیت فرهنگ سیاسی کارکنان انتظامی دارد. استعدادیابی و توانمندسازی هادیان سیاسی برای ایفای نقش مؤثر و کارآمد در هدایت‌گری مخاطبان و انتقال درست، دقیق و به‌هنگام پیام‌های سیاسی و بهره‌گیری از متن، ابزار و شیوه‌های مناسب و روزآمد به‌همراه تلاش‌های صادقانه و انگیزه‌ها و نیات خالصانه لازم و ضروری است.

و) ساختار و کارگزار تربیت فرهنگ سیاسی: امر تربیت فرهنگ سیاسی بدون ساختار و سازمان نظام یافته، منسجم و منعطف امکان‌پذیر نیست. پویایی ساختار و سازمان و اراده و عزم کارگزاران و متولیان مستقیم و غیر مستقیم در امر تربیت سیاسی مقوله‌ای است که زمینه‌ساز و بسط و گسترش و نیز و تسهیل و تسریع‌کننده تربیت سیاسی است. این‌که سازمان متصلب باشد یا منعطف، از زمره سازمان‌های سلسله‌مراتبی باشند یا ایدئولوژیک و درجه خلوص و صداقت کارگزاران و برخورداری آن‌ها از روحیه جهادی و تحولی در فراز و فرود و موفقیت یا ناکامی امر تربیت فرهنگ سیاسی نقش تعیین‌کننده‌ای دارند. بنابراین، ساختار تربیت فرهنگ سیاسی کارکنان انتظامی متناسب با شرایط امروز جامعه، ساختار منعطف و با درجه پیچیدگی خاص خود را می‌طلبد.

ز) راهبردها و برنامه‌ها: معماری گذار وضع موجود به وضع مطلوب تربیت فرهنگ سیاسی مستلزم طراحی و تدوین راهبردها و برنامه‌هایی است. راهبردها که به‌مثابه طراحی نظام تجویزی است، ارتباط وثیقی با نظام تشخیص‌ها دارد. اگر فرآیند نظام تشخیصی در چارچوب علمی، واقع‌گراانه و نظان‌مند در نظر گرفته شود، به همان اندازه می‌توان به تدوین راهبردها و برنامه‌های کارا و اثربخش امید داشت. نظام تجویزی مؤثر و کارآمد نیز برای ساماندهی تربیت سیاسی در پرتو مبانی معرفتی و در راستای ارزش‌ها و غایات و متناظر با عوامل تسهیل‌ساز و بازدارنده و شناخت

شرایط و مقتضات زمانی و محیطی امکان‌پذیر است. بنابراین، ضروری است که چارچوب تربیت فرهنگ سیاسی از منظر آیت الله خامنه‌ای باید براساس برنامه‌های اقدام برای معاونت‌ها و رده‌های تخصصی انتظامی به‌ویژه در میان سازمان عقیدتی سیاسی تنظیم شود تا قابلیت ارتقای تربیت سیاسی کارکنان انتظامی رهنمون شود.

(ح) ابزارها، شیوه‌ها و فناوری‌های تربیت فرهنگ سیاسی: مهم‌ترین رکن در تربیت سیاسی انتقال پیام به مخاطب است. در این راستا، انتخاب ابزارها و فناوری‌ها به منظور تسهیل و تسریع در انتقال پیام نقش تعیین‌کننده دارد؛ به‌نحوی که بدون بهره‌گیری از ابزار و فناوری یا به‌کارگیری از ابزار و فناوری نامناسب در امر تربیت سیاسی عقیم و نافرجام خواهد ماند، زیرا در شرایط زیست‌بوم تمدنی جدید و در کشاکش جنگ نرم و تقابل روایت‌ها، بازیگری می‌تواند موفق به مدیریت افکار و رفتار شود که از ابزارها و فناوری‌های پیشرفته‌تر و قوی‌تری برخوردار باشد. البته، نقش و تأثیر شیوه به‌مراتب از نقش ابزارها در تربیت سیاسی از اهمیت بیشتری برخوردار است. راه‌اندازی کانال‌ها و شبکه‌های مجازی و همچنین تولید محتوای عقیدتی-سیاسی با هدف پاس‌داشت ارزش‌های نظام برای کارکنان انتظامی در شرایط حاضر ضروری است. در نتیجه، پشتیبانی و توسعه ابزار و شیوه‌های فناورانه پیشرفته در تربیت سیاسی کارکنان انتظامی ضروری خواهد بود.

(ط) اصول و قواعد تربیت فرهنگ سیاسی: متناظر با هر یک از مراحل، فرآیندها و اقداماتی که در شکل‌گیری تربیت فرهنگ سیاسی مطلوب نقش دارند، اصول و قواعدی حاکم است که تبعیت و یا تخطی از این اصول و قواعد ملاک پیشرفت یا پسرفت تربیت فرهنگ سیاسی در مسیر کمال خود است. این اصول و قواعد که ملهم و متخذ از مبانی غایات، ارزش‌ها، اهداف و رسالت در تربیت سیاسی مطلوب هستند، نظام‌بخش و تمایزدهنده تربیت فرهنگ سیاسی تراز جمهوری

اسلامی با غیر آن خواهد شد. این اصول و قواعد و روش تربیت سیاسی کارکنان انتظامی از طریق هدایت-گران سیاسی ممکن است و این در شرایطی می‌تواند مفید واقع شود که با چارچوب تربیت فرهنگ سیاسی مقام معظم رهبری هم‌خوانی و سازگاری داشته باشد. (ی) بازخوردها و پیامدهای تربیت سیاسی: منش و سلوک رفتاری و موضع‌گیری‌های پیدا و پنهان مخاطبان (کارکنان انتظامی) در موقعیت‌ها، شرایط و مقتضیات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مختلف، بازتاب‌دهنده کامیابی یا ناکامی فرآیند تربیت فرهنگ سیاسی است. در چارچوب تربیت فرهنگ سیاسی مطلوب براساس بیانات رهبری باید شاهد شکل‌گیری پلیس‌های در تراز نظام اسلامی با رشد عقلانیت انقلابی و عواطف ایمانی مستقر و کنش و واکنش به‌هنگام و به‌اندازه باشیم.

در همین راستا، پیشنهاد می‌گردد که پژوهشی در مورد چارچوب نظری و روش‌ها و مصادیق تربیت فرهنگ سیاسی در اندیشه و سیره آیت‌الله امام خامنه‌ای در امتداد اندیشه‌های امام خمینی (ره) با عنوان «چارچوب مفهومی تربیت فرهنگ سیاسی کارکنان انتظامی در اندیشه امامین انقلاب» از منظر تشابهات برای کارکنان نیروی انتظامی طراحی و تدوین گردد. همچنین، پیشنهاد می‌شود که یافته‌های این پژوهش به‌ویژه با بهره‌گیری از مصادیق سیره اندیشه و رفتار سیاسی امام خامنه‌ای در قالب درسنامه یا خودآموز تربیت فرهنگ سیاسی کارکنان نیروهای مسلح به‌طور خاص کارکنان انتظامی به‌شیوه فنی و هنرمندانه و جذاب تدوین و انتشار یابد. به‌علاوه، یافته‌های این پژوهش در تدوین سیاست‌ها و طراحی برنامه‌های بخش تربیتی و سیاسی سازمان عقیدتی-سیاسی نیروهای مسلح، از جمله سازمان ساج.س فراجا می‌تواند مورد توجه قرار بگیرد و در سه محور شناختی، گرایشی و رفتاری به‌کار گرفته شود. از آن‌جا که بیانات و تدابیر و فرامین امام خامنه‌ای در حوزه فرهنگ سیاسی و بصیرت انقلابی پلیس برای فرماندهان، مدیران و به‌طور کلی کارکنان انتظامی، به‌روش اجتهادی و همچنین به‌صورت حکم، فرمان و حجت است،

برای تعیین اعتبار و روایی مضامین حاصل شده از منظر خبرگان و کارکنان انتظامی با روش‌های کمی صحیح است. به همین منظور، از محدودیت روشی تحلیل مضمون استفاده شده است.

تقدیر و تشکر

از تمامی عوامل محترم نشریه مطالعات فرهنگی پلیس و دو داور ناشناس، کمال تشکر و قدردانی را داریم.

منابع

۱. سایت مقام معظم رهبری
۲. الیاس، جان (۱۳۸۵). *فلسفه تعلیم و تربیت*، ترجمه عبدالرضا ضرابی. قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
<https://www.gisoom.com/book/11068713>.
۳. احمدیان دیوکتی، محمدمهدی، معمار، رحمت اله، احمدی، مسعود، و فتحی کچپی، سید عبدالرضا (۱۳۹۹). الگوی نیروی انتظامی تراز انقلاب اسلامی مبتنی بر منظومه فکری مقام معظم رهبری. پژوهش‌های مدیریت انتظامی (مطالعات مدیریت انتظامی)، ۱۱(۱)، ۹-۲۷.
۴. ترابی، محمدامین، ممیز، آیت اله، و رسولی، نسرین (۱۴۰۰). نقش میانجی سرمایه‌ی معنوی پلیس در اثرگذاری اخلاق اسلامی بر نظام سلامت اداری (مورد مطالعه: فرماندهی انتظامی همدان). *مطالعات فرهنگی پلیس (دانش انتظامی همدان)*، ۸(۱) (پیاپی ۲۸)، ۲۵-۳۴.
SID. <https://sid.ir/paper/413366/fa>
۵. جعفری کلاته جعفرآبادی (۱۳۹۴). مبانی فلسفی تربیت سیاسی از منظر جان لاک و امام خمینی (ره). *فصلنامه رهیافت انقلاب اسلامی*، ۹(۳۰)، ۹۹-۱۱۸،
<https://profdoc.um.ac.ir/paper-abstract-1059931.html>.
۶. رجیبی، هادی (۱۳۹۹). ویژگی‌های پلیس طراز دولت اسلامی مبتنی بر دیدگاه‌های مقام معظم رهبری (مدظله العالی). *بصیرت و تربیت اسلامی*، ۱۷(۵۵)، ۷۹-۹۹. SID. <https://sid.ir/paper/394780/fa>
۷. رحیمی، سهیل، جعفریان، هادی، و برخی، حسین. (۱۳۹۴). جایگاه تربیت سیاسی و نقش آن در پیشگیری از رخنه‌های سیاسی - فرهنگی در انقلاب اسلامی از دیدگاه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی). *بصیرت و تربیت اسلامی*، ۱۲(۳۴)، ۱۳۷-۱۶۱.
SID. <https://sid.ir/paper/249658/fa>.
۸. روحی، مه‌ری و علیرضا روحی (۱۳۹۹). بررسی نقش پلیس در تحقق اخلاق اسلامی در فضای مجازی (مبتنی بر منظومه فکری و بیانات مقام معظم رهبری)، *مطالعات فرهنگی پلیس (دانش انتظامی همدان)*، دوره ۷(۱)، ۲۴.
۹. رفیعی، حسن رضا. (۱۳۹۵). نگاهی به مطالبات مقام معظم رهبری از پلیس ایران اسلامی همراه با دیدگاه آسیب‌شناسانه. *بصیرت و تربیت اسلامی*، ۱۳(۳۶)، ۱۰۳-۱۲۷. SID. <https://sid.ir/paper/249678/fa>
۱۰. شاطری، روح‌الله (۱۳۹۲). *مسئولیت اخلاقی حکومت دینی*. تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه و فرهنگ اسلامی.
۱۱. شریعتی، مسعود، ولی‌پور، مهدی، و نوبخت، امید (۱۳۹۵). طراحی مدل توانمندسازی کارکنان سازمان‌های فرهنگی (مورد مطالعه: سازمان عقیدتی سیاسی ناجا). *بصیرت و تربیت اسلامی*، ۱۳(۳۸)، ۷۵-۹۶.
SID. <https://sid.ir/paper/249682/fa>
۱۲. شعبانی سارویی، رمضان (۱۳۹۵). طراحی «الگوی پلیس بصیر» در جمهوری اسلامی ایران. *بصیرت و تربیت اسلامی*، ۱۳(۳۸)، ۹-۳۰.
SID. <https://sid.ir/paper/249679/fa>

۱۳. عابدی جعفری، حسن، تسلیمی، محمدسعید، فقیهی، ابوالحسن، و شیخ زاده، محمد (۱۳۹۰). تحلیل مضمون و شبکه مضامین: روشی ساده و کارآمد برای تبیین الگوهای موجود در داده های کیفی. *اندیشه مدیریت راهبردی (اندیشه مدیریت)*، ۲۵ (پیاپی ۱۰)، ۱۹۸-۱۵۱.
۱۴. ضمیری، محمدعلی (۱۳۷۴). تاریخ آموزش و پرورش در اسلام و ایران، انتشارات رهگشا، <https://www.gisoom.com/book/1438860>
۱۵. طباطبایی، جواد (۱۳۸۷). *زوال اندیشه سیاسی در ایران*. تهران: کویر، <https://www.gisoom.com/book/>
۱۶. کاظمی، محمد حسین؛ زارع بوشهری، محمد و کاظمی، نعمت (۱۴۰۰). عوامل جریان سنت استدرج در قرآن با استفاده از روش تحلیل مضمون، *فصلنامه علمی ترویجی مطالعات علوم قرآن*، ۳ (۹)، صص ۴۱-۱۱.
۱۷. کیا، علی اصغر، فقیهی نژاد، مهدی (۱۳۹۷). تحلیل مضمون مفاهیم ارتباطات و توسعه در مفاد برنامه‌های چهارم و پنجم توسعه ج.ا.ا.، *دوفصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی*، سال ششم، شماره یازدهم، بهار و تابستان، https://www.ipoba.ir/article_93022_895ea53b59d029a4770a6eb248adbbb1.pdf
۱۸. عالم، عبدالرحمن (۱۳۸۹). *بنیادهای علم سیاست*. چاپ بیست و یکم، تهران: نشر نی. <https://nashreny.com/product>
۱۹. عبدالرحیمی، محمد، عترت دوست، محمد، و برزگر، محمد مهدی (۱۳۹۸). «امنیت اخلاقی» و نقش ناجا در ایجاد آن با تأکید بر بیانات مقام معظم رهبری. *بصیرت و تربیت اسلامی*، ۱۶ (۴۸)، ۱۱۳-۱۴۹.
۲۰. عبدالله نسب، محمدرضا و نجمه کیخا (۱۳۹۹). «تربیت سیاسی در اندیشه آیت الله خامنه‌ای بر اساس نظریه فطرت»، *پژوهش‌های سیاست اسلامی*، سال هشتم، شماره ۱۷، <https://ensani.ir/fa/article/447241/>
۲۱. عترت دوست، محمد، و لباف، فریبا. (۱۴۰۰). *الگوی پلیس جوان مومن و انقلابی بر اساس بیانات امام خامنه ای (مدظله العالی)*. *دانش انتظامی*، ۲۳ (۴)، ۱-۵۲. <https://sid.ir/paper/952541/fa> .SID.
۲۲. علاقه‌بند، علی (۱۳۷۵). *جامعه‌شناسی آموزش و پرورش*. نشر روان، <https://www.gisoom.com/book/1124560/>
۲۳. غفاری، غلامرضا (۱۳۷۳). *نظام آموزشی و جامعه‌پذیری سیاسی، فرهنگ، ۱۳ و ۱*. https://journals.ut.ac.ir/article_55206.html
۲۴. مصباح یزدی (۱۳۹۱). *فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی*. چاپ دوم، تهران: انتشارات مدرسه، <https://www.gisoom.com/book/11177786>
۲۵. مطهری، مرتضی (۱۳۸۰). *انسان و ایمان*. تهران: صدرا. <https://www.gisoom.com/book/11135381>
۲۶. مطهری، مرتضی (۱۳۹۰). *تعلیم و تربیت در اسلام*. تهران: صدرا، <https://www.gisoom.com/book/11599935>
۲۷. ملک حسینی محمدتقی و ادهمی عبدالرضا (۱۳۹۹). ویژگی‌ها و الزامات پلیس در تراز جامعه اسلامی: مبتنی بر منظومه فکری امام خامنه ای (مدظله العالی). *نشریه بصیرت و تربیت اسلامی*، ۱۷ (۵۳)، ۶۱-۸۰. <https://elmnnet.ir/doc/2245635-3132>
28. Attride-Stirling, J. (2001). thematic networks: an analytic tool for qualitative research, *Qualitative Research*, 1 (3): 385-405, DOI: 10.1177/146879410100100307, Retried from: <https://www.bibsonomy.org/bibtex/be6ca1b2a6262dcd511a18149bf98d15>.
29. Anderson, R. (2007). *Thematic Content Analysis (TCA): Descriptive Presentation of Qualitative Data*, Institute of Transpersonal Psychology, And Retried from: <https://rosemarieanderson.com/wpcontent/uploads/2014/08/ThematicContentAnalysis.pdf>.

30. Braun, V. and Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology, *Qualitative Research In Psychology* 3(2):77-101, DOI:10.1191/1478088706qp063oa, Retrived from: https://www.researchgate.net/publication/235356393_Using_thematic_analysis_in_psychology.
31. Boyatzis, R.E. (1998). *Transforming qualitative information: thematic analysis and code development*, Sage, Retrived from: [https://www.google.com/books/edition/Transforming_Qualitative_Information/_rfCIWRhIKAC?hl=en&gbpv=1&dq=Boyatzis,+R.E.+\(1998\),+Transforming+qualitative+information:+thematic+analysis+and+code+development,+Sage&pg=PR6&printsec=frontcover](https://www.google.com/books/edition/Transforming_Qualitative_Information/_rfCIWRhIKAC?hl=en&gbpv=1&dq=Boyatzis,+R.E.+(1998),+Transforming+qualitative+information:+thematic+analysis+and+code+development,+Sage&pg=PR6&printsec=frontcover).
32. King, N., and Horrocks, C. (2010). *Interviews in Qualitative Research*. London: Sage, <https://www.scirp.org/reference/ReferencesPapers?ReferenceID=919308>.
33. Neuman, W. Lawrence. (2000). *Social research methods: qualitative and quantitative approaches* (4th Edition). California: Allyn and Bacon. DOI:10.2307/3211488. https://www.researchgate.net/publication/279187391_Social_Research_Methods_Qualitative_and_Quantitative_Approaches.
34. Lynch, J. (1992). *Education for citizenship in a Multicultural society*. Cassel, New York and London. <https://www.amazon.com/Education-Citizenship-Multicultural-Society-1992-02-20/dp/B01HC9M0NQ>.
35. Namey, E., Guest, G., Thairu, L. & Johnson, L. (2007). "Data Reduction Techniques for Large Qualitative Data Sets", In Guest G. & MacQueen K. M. (Eds.), *Handbook For Team-Based Qualitative Research*, pp. 137-161, Publisher: AltaMira Press, Retrived from: <https://qualquant.org/wpcontent/uploads/cda/Namey%20and%20Guest%20Data%20Reduction.pdf>

